

УКРАЇНА

(19) UA

(11) 51941

(13) A

(51) 6 B23F9/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВІНАХІДВидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ЗУБОФРЕЗЕРНИЙ БАГАТОШПИНДЕЛЬНИЙ НАПІВАВТОМАТ

1

2

(21) 2001107233

(22) 24 10 2001

(24) 16 12 2002

(46) 16 12 2002, Бюл. № 12, 2002 р.

(73) КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ(57) Зубофрезерний багатошпіндельний
напівавтомат для обробки конічних коліс дискови-
ми фасонними фрезами, що містить
інструментальну фрезерну бабку з механізмом
головного руху, багатошпіндельну бабку з ме-
ханізмами затиску заготовок, механізми поздовж-

ньої подачі, установки глибини фрезерування,
підйому та спуску фрезерної бабки, автоматичний
ділильний пристрій, який **відрізняється** тим, що
шпінделі бабки заготовок розташовані відносно
інструментального шпинделя у двох координатних
площинах під кутами нахилу конічного гвинтового
зуба та ділильного конуса колеса і їм додатково
надається обертальний рух через гітару змінних
коліс, який кінематично зв'язаний так, що за один
оберт шпінделів вони переміщуються у поздовж-
ньому напрямку на крок конічної гвинтової лінії
зуба колеса

Винахід відноситься до верстатобудування і
може бути використаним для високопродуктивного
фрезерування конічних коліс з правим та лівим
напрямками криволінійних зубів дисковими фа-
сонними фрезами

Відома конструкція спеціального фрезерного
багатошпіндельного напівавтомата, наприклад,
мод СИ-01 Сестрорецького інструментального за-
воду (див. І. А. Рдинарцев, Г. В. Филиппов. Авто-
матизация производства режущего инструмента Л.
Машиностроение 1972 с. 137 - 149)

Верстат призначений для фрезерування стру-
жкових циліндричних гвинтових канавок правих та
лівих на заготовках різального інструменту диско-
вими фотонними фрезами. Оброблювальні заго-
товки (дві або чотири одночасно) закріплюються в
багатошпіндельній бабці під кутом близьким до
кута нахилу гвинтової циліндричної стружкової
канавки

Недоліком цього верстата є нездатність його
для фрезерування конічних гвинтових канавок

Відома також конструкція фрезерного багато-
шпіндельного напівавтомата, наприклад, мод ЕЗ-
40 Єгорівського верстатобудівного заводу (див.
В. Н. Кедринский, К. М. Писманик. Станки для об-
работки конических зубчатых колес. Издание 2-е
переработанное и дополненное. М. Машинострое-
ние 1967 с. 107 - 108)

Верстат призначений для фрезерування заго-
товок конічних прямозубих коліс дисковими фа-
сонними фрезами. Оброблювальні заготовки (дві

або чотири одночасно) закріплюються в багато-
шпіндельній бабці під кутом внутрішнього (діли-
льного) конуса до напрямку поздовжньої подачі
фрезерного супорта

Недоліком цього верстата є нездатність його
для фрезерування конічних коліс з правим та лі-
вим напрямками криволінійних гвинтових зубів
дисковими фрезами

В основу винаходу поставлена задача розши-
рення технологічних можливостей зубофрезерних
багатошпіндельних напівавтоматів для конічних
зубчастих коліс за рахунок нарізування дисковими
фасонними фрезами криволінійних гвинтових пра-
вих та лівих зубів

Поставлена задача вирішується тим, що шпи-
нделі бабки заготовок розташовані відносно ін-
струментального шпинделя у двох координатних
площинах під кутами нахилу конічної гвинтової
лінії зуба на середній конусній відстані та ділиль-
ного конуса колеса і їм додатково надається обер-
тальний рух через гітару змінних коліс, який кіне-
матичне пов'язана так, що за один оберт
шпінделів з заготовками вони переміщуються у
поздовжньому напрямку на крок конічної гвинтової
лінії зуба колеса

Така відмінність конструкції зубофрезерного
багатошпіндельного напівавтомата дозволяє
розширити його технологічні можливості за раху-
нок нарізування конічних коліс з різними напрям-
ками та кутами конічної гвинтової лінії зуба

Винахід пояснюється кресленнями, де на фіг. 1

(13) A

(11) 51941

(19) UA

показані схема розташування шпинделів заготовок, інструментального шпинделя та рухи формоутворення конічного гвинтового зуба колеса, вид спереду, на фіг 2 - теж саме, вид зверху, на фіг 3 фіг 5 - кінематична схема зубофрезерного багатошпиндельного напівавтомата та його механізмів

Вісь шпинделів заготовок установлена відносно осі фрезерного шпинделя у двох координатних площинах у вертикальній (фіг 1) під кутом внутрішнього (ділильного) конуса $\delta f = \delta$ та горизонтальній (фіг 2) - під кутом підйому конічної гвинтової лінії σx на Rx конусній відстані на ділильному конусі колеса з кутом δ

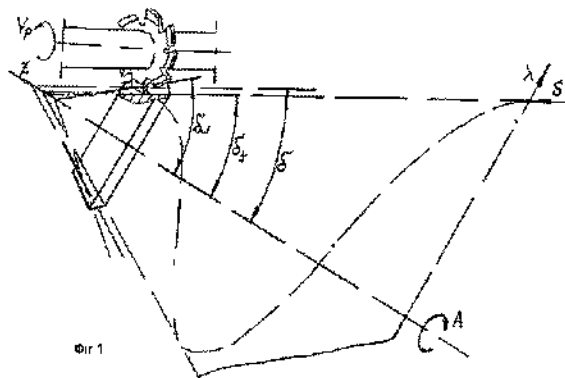
Конічна гвинтова поверхня зубів колеса утворюється при кінематичному складанні двох рівномірних рухів - обертального руху A шпинделів заготовок навколо своєї осі та поступового руху S стола верстата

Величина та напрям цих рухів визначає напрям лінії зуба (лівий та правий) та величину кута нахилу βm на середній конусній відстані Rm по ділильному конусу колеса

Для утворення повздожньої лінії зуба за час одного оберту шпинделів заготовок вони переміщуються удовж твірної ділильного (внутрішнього) конуса на величину кроку Pxz на ділильному конусі

Випукла та вгнута сторони зубів шестерні та колеса на зубофрезерному багатошпиндельному напівавтоматі нарізуються за одну установку, а нормальна збіжність зубів при цьому забезпечується за рахунок зміщення вершин западин відносно загальної вершини початкових

Дискові фасонні фрези 1 (див. фіг 3) установлені на оправку, яка кріпиться в інструментальному шпинделі верстата

Верстат має механізм головного руху (2 7 - фіг 3, 40 - фіг 5), механізм повздожньої подачі стола з парною змінних коліс для настройки кроку конічної гвинтової поверхні зуба колеса (9 21, 48 - фіг 3), автоматичний ділильний устрій (25 35 - фіг 3, фіг 4), механізм установки глибини фрезерування (36, 37, 41 46 - фіг 5), механізм підйому та спуску фрезерної бабки (38, 39 - фіг 5), багатошпиндельну бабку заготовок з шпинделями 24, механізм затиску заготовок 47 (фіг 3)

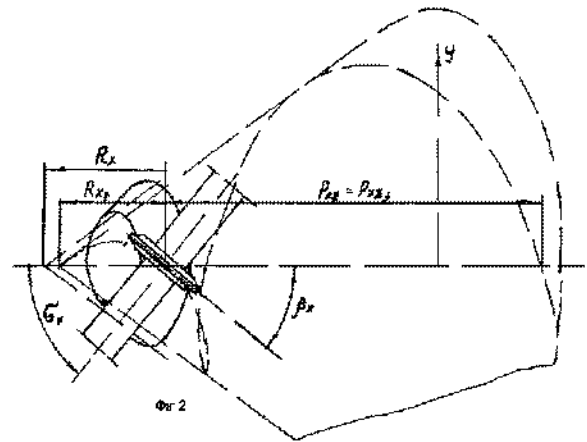
Заготовки конічних коліс 8 (дві чи чотири) закріплюються на оправках, які встановлені в конічні отвори шпинделів 24 бабки заготовок, що установлені на столі верстата під кутами ділильного конуса δ та нахилу конічної гвинтової лінії зуба колеса βm

Кожен шпиндель заготовок має привід від розподільного вала 21 через конічну та черв'ячну 23 передачі

Дискові фасонні фрези установлені на фрезерній оправці по дотичній до конічної гвинтової лінії зуба в розрахунковому перерізі і мають обертальний рух, який обумовлює необхідну швидкість різання Vp

Після фрезерування одного зуба заготовки виходять із стикання з фрезами, повертаються в початкове положення, обертуються на кутовий крок і здійснюється фрезерування наступних зубів до повної обробки усіх зубів, а потім верстат автоматично відключається

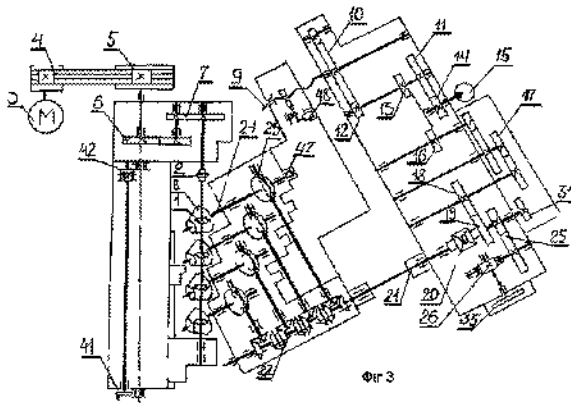
Конструкція зубофрезерного багатошпиндельного напівавтомата розширює його технологічні можливості за рахунок нарізування дисковими фасонними фрезами криволінійних прямих та лівих гвинтових зубів в умовах автоматизованого виробництва

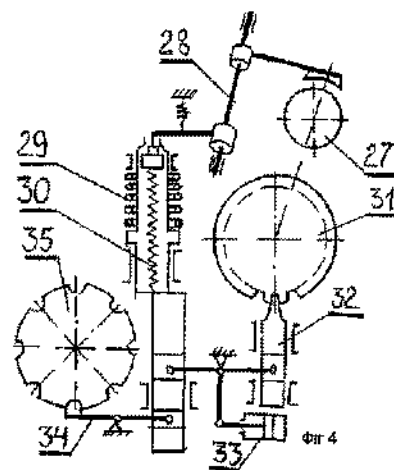
5

51941

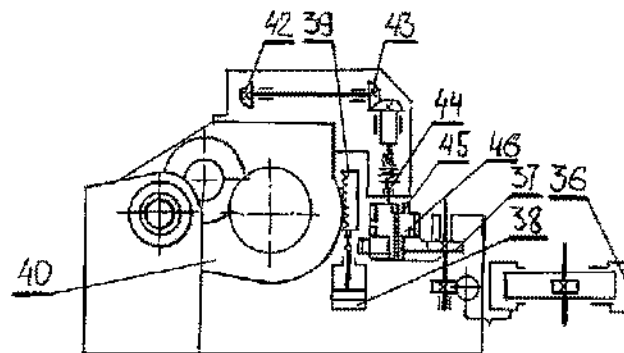
6

Фиг 3

Фиг 4

Фиг 5

ДП «Український інститут промислової власності» (Укрпатент)
вул. Сим'ї Хохлових, 15, м. Київ, 04119, Україна
(044) 456 – 20 – 90

ТОВ «Міжнародний науковий комітет»
вул. Артема, 77, м. Київ, 04050, Україна
(044) 216 – 32 – 71